

УДК 005:(338+352/353)(477)

Гагалюк О.І.

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ГЕРМІНАТИВНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ

Hahaliuk O.

WAYS OF DEVELOPMENT FOR INDUSTRIAL ENTERPRISES UNDER THE FRAMEWORK OF ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL REFORM

Актуальність даної теми дослідження обумовлена необхідністю пошуку гермінативних векторів розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи (АТР), котра передбачала створення об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Формуванням організаційно-економічних механізмів ефективної взаємодії підприємств, громади та органів місцевого самоврядування, що сприятиме утворенню синергетичного ефекту діяльності кожної зі складових територіального комплексу в реформаційних процесах.

Потрібно сказати, що дослідженнями особливостей організації адміністративно-територіальної реформи, проблем державного управління в умовах посттоталітарного суспільства, у своїх працях висвітлювали українські вчені, журналісти, державні діячі. Серед них: Р. Безсмертний [1], М.Г. Ступень[2], В.Ю. Пересоляк[2], С.С. Радомський [2] також вони провели аналіз досвіду та результатів уже раніше проведених адміністративно-територіальних реформ у посттоталітарних країнах Європи і зокрема Польщі, Чехії, частині Німеччини та ін.

Із закордонних робіт присвячених концепції та стратегіям сталого розвитку є праця «Стратегії сталого розвитку» (англ. Sustainable development strategies) науковців Б. Далал – Клейтона (Barry Dalal-Clayton) та Стефана Баса (Stephen Bass) з міжнародного інституту охорони навколишнього середовища та розвитку при ООН.

Тим часом дослідження гермінативних векторів розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи залишилися за полем зору як вітчизняних так і зарубіжних науковців.

Основною метою дослідження є формування методики та інструментарію визначення гермінативних векторів розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи у повоєнний період, пошук шляхів ефективної взаємодії підприємств, громади та органів місцевого самоврядування в умовах трансформаційної економіки (АТР) і переходу до сталого розвитку у повоєнний період.

Основними причинами проблематики є збільшення народжуваності та споживання енергетичних ресурсів з одночасною нестачею продовольства, що неодмінно привело б до тотального погіршення екології та соціальних заворушень. Парадокс полягає в тому, що населення країни, яке не має доступу, а ні до якісних продуктів харчування, а ні до чистої води, яке не виробляє і відповідно не забруднює навколишнє середовище потенційно буде страждати від погіршення екології. Невтішна статистика показує, що попри жахливу екологію та несприятливі кліматичні особливості, як надмірно жаркий та вологий клімат, країни Африки та Азії, в збільшенні населення набагато випереджають розвинуті європейські країни, як Францію, Німеччину, Іспанію, Італію. Концепція гермінативного розвитку, яка отримала розробку і впровадження у виробничу практику з ініціативи д.е.н., проф. Мельник Л.М. з'явилася дуже вчасно, не зважаючи на те, що багато сучасників вважали її, у деякій мірі утопією. Проте вона пояснила, що баланс між економічним зростанням, екологією та соціумом вкрай необхідний і важливий, оскільки з-за відсутності екологічних зон проживання будь-який добробут не матиме значення, а при відсутності низьких доходів людина не думає про розвиток, а лише про забезпечення базових інстинктів.

Щодо історичних передумов проведення АТР в Україні. Проведене дослідження історичних аспектів діяльності державного устрою радянського та пострадянського періоду зокрема період розкуркулення, депортації, паспортизації селян тощо. Зміна устрою, була неминуча. З періоду окупації 1918 року і по 1991 р. очевидним було, що це була боротьба двох різних підходів до життя, особистості, приватної власності, цивілізацій. Ця боротьба вийшла на новий рівень з 2014 року (війна). Як стверджував один з українських дипломатів Володимир Василенко – це екзистенційна боротьба, боротьба за саме існування. Тому період розпаду СРСР був неминучим, як і будь-якої імперії в історії, а проведення АТР історичною необхідністю.

Проаналізувавши організаційно – методичні засади переведення промислових підприємств на реформаційні, гермінативні умови роботи та вивчивши характеристику засобів та інструментарію виявлення гермінативних чинників впливу на екологічну результативність функціонування підприємств, визначення стратегії екологічної ефективності підприємств при підготовці до роботи в умовах ОТГ. Доказано що промислові підприємства провадячи свою діяльність на території ОТГ (в межах населених пунктів) повинні розробити і мати свою екологічну стратегію відповідно до особливостей території.

За результатами розгляду системи бюджетоутворення об'єднаних територіальних громад визначено показники та шляхи наповнення бюджету ОТГ та вигоди для підприємств від співпраці, можна визначити критерії та показники результативності функціонування промислових підприємств в умовах АТР, вплив на гуманітарно-культурну та соціально-економічну реформу. Основним стимулюючим фактором розвитку ОТГ є наявність кваліфікованих працівників, а інакше кажучи працевлаштування місцевого населення.

Таким чином, державні органи управління у повоєнний період мають надати дієву підтримку, фінансовим інструментарієм та ін. засобами, (зниженням податків) усім суб'єктам господарювання об'єднаної територіальної громади у розробці проєктів і стратегій їх розвитку та організаційно-економічних механізмів реалізації цих законів в гермінативному контексті. Сподіваємось, що Уряд нашої країни у відповідальний час забезпечить формування всіх комплексних науково-технічних програм, стратегії сталого розвитку відновлення сервісної інфраструктури та виконання всіх заходів, на користь кожної української дитини, кожної людини, всього суспільства що перенесло такі жахливі випробування. Буде розроблено організаційно-економічні механізми моральної та матеріальної зацікавленості активізації цих процесів.

Список використаних джерел:

1. Безсмертний Р. Проблеми реформування адміністративно-територіального устрою. Проблеми реформування публічної влади : зб. матеріалів та док. К.: Атіка, 2009. С. 141 – 152.
2. Ступень М. Г., Пересоляк В. Ю., Радомський С. С. Аналіз європейського досвіду адміністративно-територіального реформування. Збалансоване природокористування. 2018. Вип. 2. С. 22 – 28.